

ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ

Ομάδα: 'Οι άγγελοι του Γιάννη'

Μαθητές: Γιάννης Παπαντωνάκης ,
Δάφνη Πετράτου, Μαρία Πλουμάκη,
Μελίνα Μπορμπουδάκη

Σχολικό Έτος: 2013-14

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ιουδαϊσμός

- Έθιμα
- Διδασκαλίες
- Ολοκαύτωμα
- Μονοθεϊσμός
- Γιορτές
- Ποσοστά Εβραίων στον κόσμο

Γενικά Στοιχεία

❖ Ο Ιουδαϊσμός είναι η θρησκεία που ασπάζεται το σύνολο του εβραϊκού λαού. Είναι η αρχαιότερη μονοθεϊστική θρησκεία, αλλά διαφέρει από τις υπόλοιπες θρησκείες, επειδή η αυθεντία δεν αποδίδεται σε κάποιο πρόσωπο, αλλά στις Γραφές και τις παραδόσεις.

❖ Σύμφωνα με τον Ιουδαϊσμό, ο Θεός είναι ένας και μοναδικός, και μάλιστα είναι παντογνώστης, παντοδύναμος, πανάγαθος και υπερβατικός και θεωρείται ο δημιουργός του σύμπαντος. Το όνομα του Θεού είναι το τετραγράμματο יהוה (ΓΧΒΧ), που στα ελληνικά αποδίδεται ως Γιαχβέ ή Ιεχωβά.

❖ Σύμφωνα με την εβραϊκή πίστη, ο Θεός έκανε διαθήκη (=συμφωνία) με τον εβραϊκό λαό και του αποκάλυψε τους νόμους Του με τη μορφή του Μωσαϊκού νόμου.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΒΡΑΙΩΝ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

- Ισραήλ (5,5 εκατομμύρια)
- Η.Π.Α (5 εκατομμύρια)
- Γαλλία (0,5 εκατομμύριο)
- Καναδάς (400.000)
- Ηνωμένο Βασίλειο (300.000)

Στην Ελλάδα, πριν το Ολοκαύτωμα, η Θεσσαλονίκη αποκαλούνταν από τους Εβραίους «μητέρα του Ισραήλ», καθώς περίπου ο μισός πληθυσμός της ήταν Εβραίοι. Σήμερα, όμως, μόλις το 0,3% των Θεσσαλονικιών είναι Εβραίοι.

Βασικές Διδασκαλίες

1. Ο Θεός υπάρχει.
2. Ο Θεός είναι ένας.
3. Ο Θεός είναι άυλος.
4. Ο Θεός είναι αιώνιος.
5. Μόνο ο Θεός λατρεύεται.
6. Η προφητεία υπάρχει.
7. Ο Μωυσής ήταν ο μεγαλύτερος προφήτης.
8. Η Τορά δόθηκε από το Θεό.
9. Η Τορά, γραπτή και προφορική, είναι αυθεντική.
10. Ο Θεός γνωρίζει όλες τις πράξεις των ανθρώπων.
11. Ο Θεός θα ανταμείψει τους δίκαιους και θα τιμωρήσει τους κακούς.
12. Ο Μεσσίας θα έρθει.
13. Οι νεκροί θα αναστηθούν.

Άλλες σημαντικές διδασκαλίες...

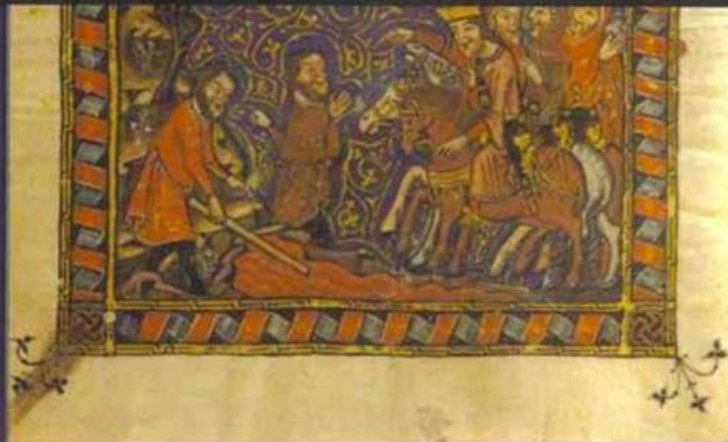
- Ο Θεός είναι καλός και ο κόσμος είναι καλός.
- Ο άνθρωπος είναι δημιούργημα του Θεού και πλάστηκε κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή Του.
- Η απόπειρα αυτοθεοποίησης του ανθρώπου προκάλεσε την πτώση του.
- Το τέλος του κόσμου (ή «τέλος των ημερών») θα έρθει το 2240, δηλαδή 6000 χρόνια μετά τη δημιουργία του κόσμου, σύμφωνα με το εβραϊκό ημερολόγιο.
- Μετά το έτος 6000 (κατά το εβραϊκό ημερολόγιο), η έβδομη χιλιετία θα είναι μια εποχή αγιότητας, γαλήνης, πνευματικής ζωής και παγκόσμιας ειρήνης, όπου όλοι οι άνθρωποι θα γνωρίζουν το Θεό άμεσα.

TANAK

- Εβραϊκή Βίβλος
- Αποτελείται από τρία μέρη, την Τορά (Νόμος), τους Προφήτες και τα Αγιόγραφα.
- Αποτελεί ακρωνύμιο των λέξεων **Τ**ορά, **Ν**εβιείμ, **Κ**εθουβείμ (**T-N-K**).
- Περιλαμβάνει 24 βιβλία.

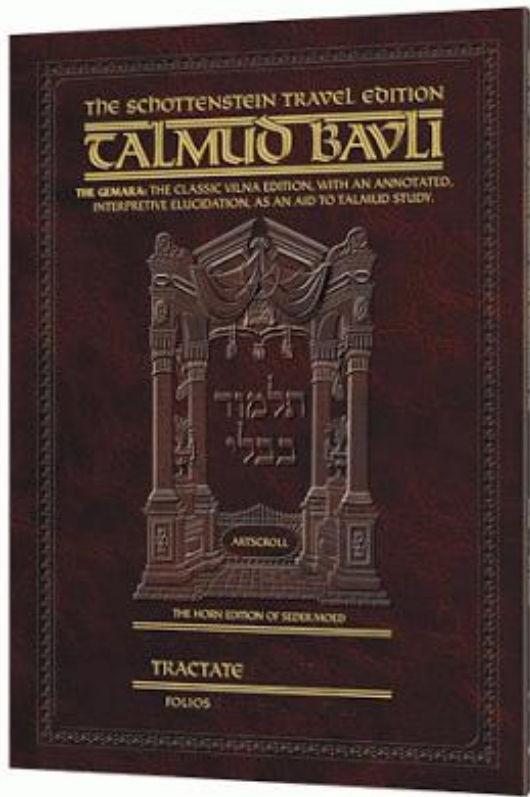
TANAK
A THEOLOGICAL AND CRITICAL
INTRODUCTION TO THE JEWISH BIBLE

MARVIN A. SWEENEY

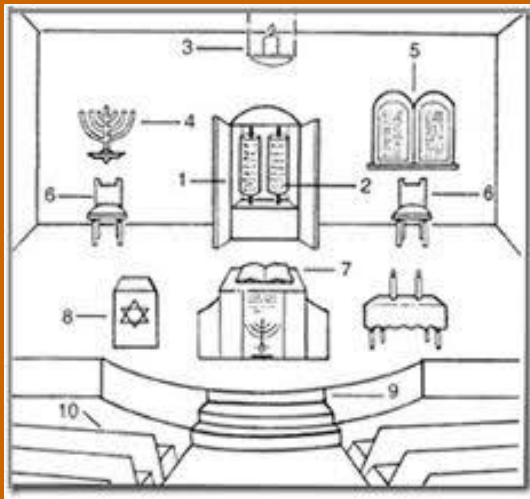
Ταλμούδ

- ❑ Περιέχει κείμενα που αφορούν την ερμηνεία του Μωσαϊκού Νόμου, αλλά και άλλο υλικό, νομικού, θεολογικού, ηθικού, επιστημονικού και ιστορικού χαρακτήρα κ.λπ.
- ❑ Ρυθμίζει όλες τις πλευρές της καθημερινής ζωής των Εβραίων.
- ❑ Δύο Ταλμούδ: το Βαβυλωνιακό και το Παλαιστινιακό, τα οποία αποτελούνται από δύο βασικά τμήματα: τη Μισνά και τη Γκεμαρά (Βαβυλωνιακή και Παλαιστινιακή αντίστοιχα).

Συναγωγή

- Είναι ο τόπος λατρείας των Ιουδαίων.
- Αποτελείται από ένα μεγάλο χώρο προσευχής και μικρότερα δωμάτια μελέτης. Συνήθως περιλαμβάνει και χώρο κοινωνικών συναθροίσεων, καθώς και γραφεία.
- Η αίθουσα λατρείας περιλαμβάνει γύρω-γύρω καθίσματα, ενώ στο κέντρο βρίσκεται ένα υπερυψωμένο βάθρο, από το οποίο γίνονται τα αναγνώσματα από την Τορά.
- Οι κύλινδροι της Τορά βρίσκονται σε ένα κιβώτιο που βρίσκεται τοποθετημένο στον τοίχο της συναγωγής που βλέπει προς την Ιερουσαλήμ.

ΙΟΥΔΑΪΚΑ ΕΘΙΜΑ

Περιτομή

Στην Παλαιά Διαθήκη, ο Θεός ζητά από τον Αβραάμ να περιτμηθεί και να περιτμήσει τους απογόνους και τους δούλους του ως απόδειξη της συμφωνίας που συνάπτει ο Θεός με τον Ισραήλ. Έτσι, οκτώ μέρες μετά τη γέννησή τους, όλα τα αγόρια υποβάλλονται σε περιτομή. Η περιτομή γιορτάζεται τελετουργικά με ένα εορταστικό γεύμα.

Ταφή

Ο Εβραίος νεκρός πρέπει να θάβεται το συντομότερο δυνατό μετά το θάνατό του. Το σώμα του νεκρού πρέπει να είναι ντυμένο στα λευκά. Η ταρίχευση και η αποτέφρωση των νεκρών απαγορεύονται. Σύμφωνα με τους Εβραίους, ο οργανισμός πρέπει να μένει μέσα στη γη.

Γιορτές

- ❖ Προσκυνηματικές γιορτές: Πάσχα (πέραςμα από την Ερυθρά Θάλασσα), Πεντηκοστή (αποκάλυψη του Θεού στο Σινά), Sukkoth (γιορτή της Σκηνοπηγίας – περιπλάνηση προγόνων στην έρημο)
- ❖ Πουρίμ (γεγονότα βιβλίου της Εσθήρ, η οποία ήταν μια Εβραία κοπέλα που κατάφερε να γίνει βασίλισσα της Περσίας)
- ❖ Χάνουκα (νίκη των Μακκαβαίων ιερέων κατά των Ελλήνων της Συρίας (Σελευκιδών), οι οποίοι προσπάθησαν να επιβάλλουν στους Εβραίους τους δικούς τους θεούς)
- ❖ Γιορτή του νέου έτους
- ❖ Ιερή μέρα: Σάββατο (ημέρα κατάπαυσης όλων των δραστηριοτήτων και αναζήτησης της πνευματικής αναγέννησης)

Μονοθειϊσμός

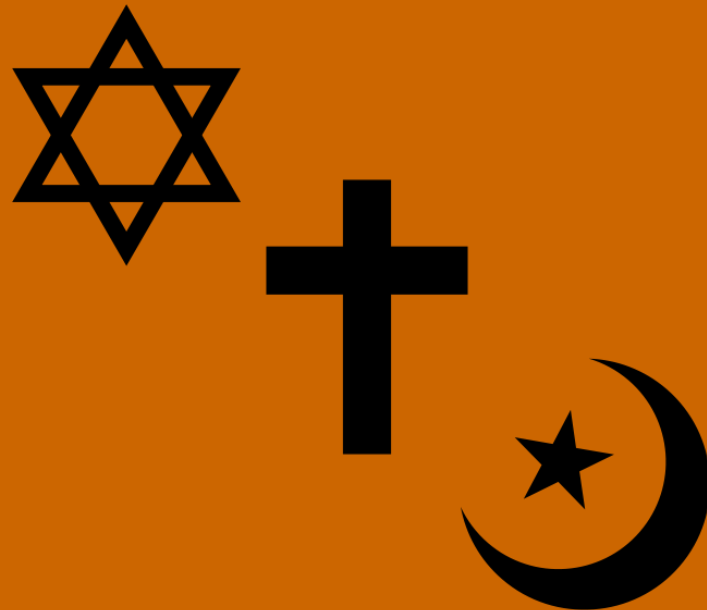
Στη θεολογία, ο μονοθειϊσμός (από τις λέξεις *μόνος* και *θεός*) ορίζεται ως η πίστη στην ύπαρξη ενός και μοναδικού, σε αντίθεση με τον πολυθεισμό.

- Στις θρησκείες που βασίζονται στο μονοθειϊσμό ανήκουν ο Χριστιανισμός, ο Ιουδαϊσμός, το Ισλάμ, ο Σιχισμός, ο Ρασταφαριανισμός, ο Ζωροαστρισμός, ο Μανδαϊσμός, η θρησκεία των Δρούζων κ.α.

- Κεντρική ιδέα των μονοθεϊστικών θρησκειών είναι ότι υπάρχει μία θεϊκή οντότητα από την οποία προκύπτει οτιδήποτε θείο. Η οντότητα αυτή είναι πανίσχυρη, υπάρχει παντού και πάντα καθώς αυτή δημιούργησε το σύμπαν. Ο μονοθεϊσμός διαδέχθηκε και αντικατέστησε τον πολυθεϊσμό. Η πιο σημαντική πρώτη μονοθεϊστική θρησκεία θεωρείται ο Ιουδαϊσμός, αν και οι Ιουδαίοι απέδιδαν στο Θεό ιδιότητες εθνικού προστάτη όπως γινόταν με τις θεότητες των πολυθεϊστών. Ο Ιουδαϊσμός είναι η βάση για τις άλλες μονοθεϊστικές θρησκείες που ιδρύθηκαν στον πρώιμο Μεσαίωνα και εξακολουθούν ακόμη και σήμερα να ιδρύονται. Οι πρώτες προσπάθειες επιβολής του μονοθεϊσμού στον πολυθεϊσμό στηρίζονταν στην εξύψωση μιας πρωταρχικής θεότητας έναντι των υπολοίπων, ενώ η καινούργια θρησκεία στηριζόταν η ίδια σε κάποια πρώην πολυθεϊστική θρησκεία ή μυθολογία. Αντίθετα, ο Ιουδαίοι δεν φαίνεται να είχαν κάποιο είδος πολυθεϊσμού πριν ασπαστούν το μονοθεϊσμό.

- Ο Ιουδαϊσμός είναι η παραδοσιακή θρησκεία των Εβραίων ανά τον κόσμο με περίπου 15 εκατομμύρια πιστούς το 2006, γεγονός που τον κατατάσσει ως δωδέκατη σε τάξη μεγέθους οργανωμένη τηρούμενη μονοθεϊστική θρησκεία και μία από τις αρχαιότερες θρησκευτικές παραδόσεις που τελούνται στον σύγχρονο κόσμο. Οι αξίες και η ιστορία του εβραϊκού λαού συνιστούν μείζον θεμέλιο των άλλων Αβρααμικών θρησκειών όπως είναι ο Χριστιανισμός, ο Ισλαμισμός, οι Σαμαρίτες και η Πίστη Μπαχάι.

- Τα σύμβολα των τριών μονοθεϊστικών θρησκειών που έχουν ως ιερή πόλη την Ιερουσαλήμ.

Ολοκαύτωμα (Shoah)

ΣΚΟΠΟΣ:

- Ο αφανισμός από Ναζιστική Γερμανία και από τους συνεργάτες τους διαφόρων κοινωνικών, εθνικών, πολιτικών και θρησκευτικών ομάδων.

ΔΙΑΠΡΑΞΗ:

- Ιατρικά πειράματα
- Βασανιστήρια
- Μαζικές εκτελέσεις (θάλαμος αερίων, κρεματόρια)

ΠΟΥ ΔΙΑΠΡΑΧΤΗΚΕ :

- Στρατόπεδο Κέλμνο
- Στρατόπεδο Άουσβιτς
- Μπέλζεκ
- Μπίρκεναου (8.000 θάνατοι την ημέρα)
- Μαϊντάνεκ
- Σομπιμπόρ

ΘΥΜΑΤΑ :

- Εβραίοι, Σέρβοι, Πολωνοί, Ρώσοι, Κομμουνιστές, Ομοφυλόφιλοι, Ρομ (τσιγγάνοι), ψυχικά και σωματικά ανάπηροι και πολλοί που δεν άνηκαν στην Άρεια φυλή
- 9 με 11 εκατομμύρια νεκροί (υπολογίζονται 5,6 με 6,3 εκατομ. Εβραίοι)

Απόσπασμα από
το ημερολόγιο της
κρατούμενης
Ana Novac

«Από την μια πλευρά οι δύσπιστοι με τις αποσκευές τους και από την άλλη το γυμνό πλήθος με τα ξυρισμένα κεφάλια, το οποίο θύμιζε περισσότερο κοπάδι αγελάδων παρά γυναικών. Η αντίδραση είναι σχεδόν πάντα η ίδια. Μόνο που αυτή την φορά είμαστε εμείς το κοπάδι και αντί να μουγκρίζουμε, χασκογελάμε, αυτό φαίνεται να εκπλήσσει τους τριχωτούς. Με την συγκινημένη λογική ενός πολίτη αναρωτιούνται σαν τους Τουρίστες: “Αυτοί είναι τρελοί;” »

Πηγές

- <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%8D%CE%B7:%CE%9A%CF%8D%CF%81%CE%B9%CE%B1>
- http://www.kis.gr/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=23
- http://2lyk-peir-athin.att.sch.gr/portal/religion/texts/B_Judaism.pdf
- <http://www.zeit.de/2009/09/Auschwitz-Buch-09>

Προτεινόμενες ταινίες

- «Το παιδί με τις ριγέ πυτζάμες»
<http://www.youtube.com/watch?v=uUqG5GvH00c>
- «Η ζωή είναι ωραία»
<http://www.youtube.com/watch?v=cp3mc4ilmr0>
- «Ο πιανίστας»
http://www.youtube.com/watch?v=u_jE7-6Uv7E